

Tina del Ventaiol

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Mas Ventaiol, Riera de Mura - Sant Esteve

Coordenades:

Latitud: 41.7262
Longitud: 1.896
UTM Est (X): 408178
UTM Nord (Y): 4619966

Classificació

Número de fitxa: 08182 - 245
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL / 606 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari: Sí (IPA36272)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08181A0100000400000E
Fitxes associades:
[Mas Ventaiol](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

La tina se situa pròxima a la masia del Ventaiol. La construcció és constituïda per una única tina de planta circular. La part inferior dels murs es realitza amb pedra i morter de calç i presenta l'interior del dipòsit recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. La part superior dels murs són fets amb pedra sense material d'unió on es localitza l'entrada a la tina. L'entrada es realitza amb els dos muntants verticals sobre els que reposa una sola llinda de dimensions 150 cm de llargada per 50 cm d'amplada 16 cm de gruix. Resten encastades al muntant les peces que constituïen les frontisses. Sobre els murs s'estén el voladís, fet amb pedres més planeres, que tenen la funció d'evacuació de l'aigua de la pluja. La coberta es realitza amb el mètode d'aproximació de filades, sobre la que s'estén una fina capa de sorra i pedruscall. A l'interior, sota la falsa cúpula, s'hi localitza una fusta encastada on hi ha lligada una corda usada durant a la trepitja del raïm. El broc del dipòsit no ha estat localitzat, segurament es troba sota la sorra acumulada al voltant dels murs.

Per a la realització de la tina s'han emprat pedres de gran dimensió que han estat ben carejades permetent que el conjunt de la construcció es trobi actualment en força bon estat de conservació.

Observacions:

Partint del poble de Viladordis en direcció a la Casa de les Tines i continuarem el camí que ressegueix el Llobregat fins arribar a la riera de Mura, on prendrem el camí que la voreja riera amunt. Passarem per una esplanada de roca viva on se situa el conjunt de tines de Les Solanes, i seguint el camí, veurem les Tines Solitària i Transformada. Continuarem i prendrem el trencall a mà dreta que ens durà fins el mas Ventaiol on se situa la tina.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarces i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les follades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de

les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

